

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE SLOVAK CUMHURİYETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA
İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 9.10.2003 Sayı: 25254)

Kanun No
4978

Kabul Tarihi
2.10.2003

MADDE 1. – 9 Ekim 2000 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ve Slovak Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE SLOVAK CUMHURİYETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA**

Bundan sonra “Taraflar” olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti ve Slovak Cumhuriyeti;

Özellikle bir Taraf yatırımcılarının, diğer Tarafın ülkesinde yapacakları yatırımlarla ilgili olmak üzere aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Anılan yatırımların tâbi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile Tarafların ekonomik gelişimini teşvik edeceğini kabul ederek,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere, yatırımların adil ve hakkaniyete uygun muameleye tâbi tutulmasının gerektiği hususunda mutabık kalarak ve

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması için bir anlaşma yapılması kararıyla,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE I

Tanımlar

İşbu Anlaşmada :

1. “Yatırımcı” terimi, diğer Tarafın ülkesinde yatırım yapan herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder.

(a) “Gerçek kişi” terimi, kanunlarına uygun olarak Taraflardan herbirinin vatandaşlığını haiz herhangi bir gerçek kişiyi ifade eder.

(b) “Tüzel kişi” terimi, Taraflardan birinin kanunlarına göre kurulmuş veya teşekkül etmiş, yönetim merkezi Taraflardan birinin ülkesinde bulunan ve kanunlarınca tanınan herhangi bir varlığı ifade eder.

2. “Yatırım” terimi, ev sahibi Tarafın ülkesindeki kanun ve nizamlara uygun olarak her türlü malvarlığını, bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla, özellikle aşağıdakileri kapsar.

(a) hisse senetleri, sermaye hisseleri ya da şirketlere iştirakin diğer şekilleri;

(b) yeniden yatırımda kullanılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili malî değeri olan diğer haklar;

(c) taşınır ve taşınmaz mallar, ipotek, tedbir, rehin ve diğer benzer haklar gibi diğer haklar;

(d) sınaî ve fikrî mülkiyet hakları;

(e) doğal kaynaklarla ilgili imtiyazları da içerecek şekilde, kanun veya sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

Söz konusu terim yatırımın yapıldığı Tarafın ülkesindeki kanun ve nizamlarına uygun olarak yapılmış tüm yatırımları kapsar.

3. “Gelirler” terimi, bir yatırımdan elde edilen meblağları ve özellikle kâr, faiz, sermaye kazançları, temettüleri ve diğer gelirleri ifade eder.

4. “Ülke” terimi;

(a) Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili olarak, Türk ülkesini, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde doğal kaynakların aranması, işletilmesi ve korunması amaçları için yargılama ve egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Slovak Cumhuriyeti ile ilgili olarak, Slovak Cumhuriyetinin uluslararası hukuka uygun olarak, doğal kaynakların aranması, işletilmesi ve korunması amaçları için egemenliğini, yargı veya egemenlik haklarını tatbik ettiği kara parçasını ifade eder.

MADDE II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Taraf diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını teşvik edecek ve ülkesinde bu yatırımlar için uygun ekonomik ve yasal koşulları yaratacak ve bu gibi yatırımları kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak kabul edecektir.

2. Bir Taraf ülkesindeki bir yatırımı kabul ettiğinde, her bir Taraf kanun ve nizamlarına uygun olarak bu gibi yatırımlarla ve lisans anlaşmalarının ve teknik, ticarî ve idarî yardım sözleşmelerinin uygulanması ile ilgili gerekli izinleri garanti edecektir.

3. Her bir Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına her zaman adil ve eşit muameleyle tâbi tutulacaktır.

MADDE III

Millî ve En Çok Kayırılan Ulus Muameleleri

1. Her bir Taraf diğer Tarafın yatırımcılarınca kurulmuş bulunan yatırımları ve diğer Tarafın yatırımcılarının gelirlerine, ülkesinde adil ve eşit ve hangisi daha elverişli ise, kendi yatırımcılarının yatırımlarına veya gelirlerine veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına veya gelirlerine uyguladığı muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele tanıyacaktır.

2. Her bir Taraf ülkesindeki diğer Tarafın yatırımcılarına, bunların yatırımlarının yönetimi, sürdürülmesi, kullanımı, faydalanılması veya elden çıkarılması ile ilgili olarak adil ve eşit olan ve hangisi daha elverişli ise, kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uyguladığı muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele tanıyacaktır.

3. İşbu Maddenin 1 inci ve 2 nci paragrafının hükümleri bir Tarafın diğer Tarafın yatırımcılarını aşağıda sayılan anlaşmalarla ilgili herhangi bir muamelenin, tercihin veya ayrıcalığın faydalarından yararlandırmaya zorunlu olduğu anlamında yorumlanmayacaktır :

(a) herhangi bir gümrük birliği veya serbest ticaret alanı veya bir parasal birlik veya Taraflardan birinin taraf olduğu veya olabileceği bu gibi birliklere veya kurumlara veya diğer bölgesel ekonomik işbirliği biçimlerine öncülük eden benzer uluslararası anlaşmalar;

(b) tamamen veya esas olarak vergilendirme ile ilgili herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenleme.

4. Tarafların ülkelerine yabancıların girmesi, kalması, iş faaliyetleri ve istihdam edilmesi ile ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak:

(a) Taraflardan her biri, kendi ülkesindeki bir yatırımın faaliyete geçmesi ile ilgili olarak önemli düzeyde sermaye ve diğer şekillerde kaynak aktarmayı taahhüt eden veya taahhüt etme aşamasında olan diğer Taraf vatandaşları veya onların istihdam ettikleri kişilerin; kuruluş, geliştirme, idare ve danışmanlık maksadyla, ülkesine girmelerine ve ikamet etmelerine izin verecektir.

(b) Taraflardan birinin yürürlükteki kanun ve nizamları çerçevesinde yasal olarak kurulan ve diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımı olan şirketlerin, kendi seçtikleri üst düzey idarî ve teknik personeli, milliyetleri ne olursa olsun istihdam etmelerine izin verilecektir.

Her bir tarafın vatandaşları yerleşik olmayanların ülkeye girişi ve kalması ile ilgili tüm kural ve nizamlara uymakla yükümlüdürler.

MADDE IV

Kamulaştırma

1. Her bir Tarafın yatırımcılarının yatırımları kamu yararı amacıyla yapılanlar dışında diğer Tarafın ülkesinde millileştirilmeyecek, kamulaştırılmayacak veya millileştirme veya kamulaştırmaya (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) benzer etkilere sahip tedbirlere tâbi tutulmayacaktır. Kamulaştırma yürürlükteki hukuka göre, ayrımcı olmayacak bir şekilde gerçekleştirilecek ve zamanında, yeterli ve etkin tazminat ödemesi için hükümler kamulaştırmaya eşlik edecektir. Bu gibi bir tazminat, hangisi önce ise, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırmadan hemen önceki veya muhtemel kamulaştırmanın kamuoyu tarafından öğrenilmesinden önceki piyasa değerine eşit olacak, kamulaştırma tarihinden itibaren uygun faiz içerecek, gecikme olmaksızın ödenecek, etkin olarak gerçekleştirilebilir olacak ve serbestçe değiştirilebilir bir döviz üzerinden transfer edilebilir olacaktır.

2. Kamulaştırmadan etkilenen yatırımcı, kamulaştırmayı gerçekleştiren tarafın adlı yetkililerince davasının ve yatırımının değerlemesinin bu maddede ortaya konan ilkelere uygun olarak hızlı olarak gözden geçirilmesi hakkına sahip olacaktır.

MADDE V

Kayıpların Tazmini

Taraflardan birinin yatırımcılarınca yapılan yatırımlar savaş, silâhli çatışma, olağanüstü hal durumu, ayaklanma, başkaldırma, isyan veya diğer benzer olaylar sebebiyle diğer Tarafın ülkesinde zarar gördüğünde, zararların tazmini veya diğer düzenlemelerle ilgili olarak, tazminat ödeyecek Tarafça, bu Tarafın kendi yatırımcıları veya üçüncü bir ülke yatırımcılarına tanıdığından daha az elverişli olmayacak şekilde muamele tanınacaktır. Ödemeler, gecikme olmaksızın serbestçe değiştirilebilir bir döviz ile transfer edilebilir olacaktır.

MADDE VI

Transferler

1. Her bir Taraf, bir yatırımla ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeriye ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verecektir. Bu gibi transferler aşağıdakileri içerir :

- (a) Madde I'de tanımlandığı şekilde gelirler,
- (b) royaltler veya ücretler,
- (c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar,
- (d) Madde IV ve V çerçevesinde ödenecek tazminatlar,
- (e) yatırımlarla ilgili kredilerden kaynaklanan ana para ve faiz ödemeleri,
- (f) diğer Tarafın ülkesinde, bir yatırımla ilgili uygun çalışma izinlerini almış olan bir Tarafın vatandaşlarının aldıkları maaş, ücret ve diğer gelirleri,
- (g) bir yatırım uyumsuzluğundan kaynaklanan ödemeler.

2. Aksi yatırımcı ve ev sahibi Tarafça kararlaştırılmadıkça, transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya herhangi bir konvertibl para birimiyle ve transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

MADDE VII

Halefiyet

1. Eğer bir Taraf yatırımcısının yatırımı, ticarî olmayan risklere karşı kanunî bir sistem dahilinde sigorta edilmişse, sigortalayanın ilgili sigorta anlaşmasının şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Tarafça tanınacaktır.

2. Sigortalayan, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında hiçbir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.

3. Bir Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar, işbu Anlaşmanın VIII. Maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE VIII

Bir Taraf ile Diğer Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Uyumsuzlukların Çözümü

1. Taraflardan biri ile diğer Tarafın bir yatırımcısı arasında, o yatırımcının yatırımı ile ilgili olarak çıkan ihtilaflar, yatırımcı tarafından ev sahibi Tarafa ayrıntılı bilgi içerecek şekilde yazılı olarak bildirilecektir. Yatırımcı ve ilgili Taraf bu uyumsuzlukları, mümkün olduğunca iyi niyetle, karşılıklı görüşme ve müzakereler yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

2. Eger uyuşmazlıklar, birinci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde, bu yolla çözümlenemezse; yatırımcı uyuşmazlığı ev sahibi Tarafın yetkili mahkemesine sunabilir, veya aksi takdirde uyuşmazlık yatırımcının seçebileceği aşğıdaki mercilere sunulabilir :

a) Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi ile kurulmuş olan Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü İçin Uluslararası Merkez (ICSID),

(b) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonunun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi (UNCITRAL),

(c) Paris Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Mahkemesi

3. Tahkim kararı; uyuşmazlığın bütün tarafları için kesin ve bağlayıcı olacaktır. Her bir Taraf verilen kararın millî hukuku çerçevesinde yerine getirecektir.

MADDE IX

Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması ile ilgili her türlü uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, çabuk ve adil çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Taraflar bu tür çözümlere ulaşmak için doğrudan ve anlamlı görüşmeler yapmayı kabul ederler. Eger Taraflar, aralarında uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle uzlaşmaya varamazlarsa, uyuşmazlık herhangi bir Tarafın talebi üzerine, üç üyeli bir tahkim heyetine götürülebilir.

2. Her bir Taraf talebin alınmasından itibaren iki ay içinde, birer hakem tayin edecektir. Bu iki hakem üçüncü bir devlet vatandaşı olan üçüncü bir hakemi başkan olarak seçecektir. Taraflardan biri belirlenen süre içinde bir hakem tayin edemezse, diğer Taraf, Uluslararası Adalet Divanının Başkanından bu tayini yapmasını talep edebilir.

3. Eger iki hakem, atanmalarından itibaren iki ay içinde Heyet Başkanının seçimi konusunda anlaşma sağlayamazlarsa; Heyet Başkanı, Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.

4. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, işbu Maddenin (2) nci ve (3) üncü paragraflarında belirtilen hallerde görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır ve Başkan Yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.

5. Tahkim Heyeti Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer maddeleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaktır. Böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, Tahkim Heyeti, genel olarak kabul edilmiş uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde, bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim Heyeti, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanlardan veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki ay içinde karara varacaktır. Tahkim Heyeti, nihaî ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Başkan ve diğer hakemler tarafından yapılan harcamalar, dava ile ilgili diğer masraflar Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla beraber, Tahkim Heyeti re'sen giderlerin daha büyük bir kısmının iki Taraftan birince karşılanmasına karar verebilir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, bu Anlaşmanın VIII inci Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuş ve hâlâ orada çözüm beklemekte ise, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmayacaktır. Bu, her iki Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmayı engellemeyecektir.

MADDE X

Diğer Kuralların Uygulanması ve Özel Taahhütler

1. Bir konu hem bu Anlaşma hem tarafların imzacı olduğu bir diğer uluslararası anlaşma tarafından birlikte düzenlendiğinde, İşbu Anlaşmadaki hiç bir şey Taraflardan her birinin veya diğer Âkit Tarafın ülkesinde yatırımları bulunan yatırımcılardan herhangi birinin davası için daha elverişli olan kuralların avantajından faydalanmasına engel olmayacaktır.

2. Eğer bir Tarafın, diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına kanunlarına ve nizamlarına veya sözleşmelerin diğer belirli hükümlerine uygun olarak tanıdığı muamele işbu Anlaşmanın tanıdığından daha elverişli ise, daha elverişli olan tanınacaktır.

MADDE XI

Anlaşmanın Uygulanabilirliği

İşbu Anlaşmanın hükümleri Taraflardan birinin ülkesinde, kanunlarına uygun olarak diğer Tarafın yatırımcılarına işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra yapılanlar yanında önce yapılan yatırımlara da uygulanacak, fakat işbu Anlaşmanın yürürlüğe girişinden önce bir yatırımla ilgili ortaya çıkan herhangi bir uyuşmazlık, veya çözülmüş herhangi bir iddiaya uygulanmayacaktır.

MADDE XII

Yürürlüğe Girme, Süre, Yürürlükten Kalkma

1. Her bir Taraf diğerine işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kanununun gerektirdiği işlemlerin tamamlandığını yazılı olarak bildirecektir. İşbu Anlaşma ikinci bildirim tarihinde yürürlüğe girecektir.

2. İşbu Anlaşma on yıllık bir süre için yürürlükte kalacak ve Taraflardan birinin diğerine, ilk veya daha sonraki herhangi bir dönemin sona ermesinden bir yıl önce işbu Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini yazılı olarak bildirmemesi halinde bir on yıl daha yürürlükte kalmaya devam edecektir.

3. İşbu Anlaşmanın sona ermesinden önce yapılan yatırımlarla ilgili olarak, Anlaşmanın I. Maddesinden XI. Maddesine kadar olan hükümleri sona erme tarihinden itibaren bir on yıllık süre daha geçerli olmaya devam edecektir.

4. İşbu Anlaşma Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Taraflardan her birinin diğer Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili şartları tamamladığını bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşmayı Tarafların tam yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamışlardır.

Ankara'da, 9.10.2000 tarihinde iki asıl olarak Türkçe, Slovakça ve İngilizce dillerinde hepsi de eşit asıl olarak imzalanmıştır.

Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
(İmza)

SLOVAK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
(İmza)

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
3	27	546
19	98	258
27	2	50:52, 181:204

I- Gerekçeli 193 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/459